

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับ ประสิทธิผลของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี เขต 1

ณัฐสุดา ตะเกาพงษ์

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: kwangja_023@hotmail.com

บทคัดย่อ

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี เขต 1 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาและวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การบริหารวิชาการ และการบริหารงบประมาณตามลำดับ ขณะที่ประสิทธิผลของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู ตามลำดับ โดยความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกทั้งในภาพรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, ประสิทธิผลสถานศึกษา, ปราจีนบุรี เขต 1

Relationship between sufficiency school management and the school effectiveness of Prachinburi Primary Educational Service Area office, Thailand

Natsuda Tapaopong

Master of Education in Educational Administration Suan Sunandha Rajabhat University

E-mail: kwangja_023@hotmail.com

ABSTRACT

The main purpose of this research is investigating sufficiency school with the school effectiveness of Prachinburi Primary Educational Service Area office, Thailand. Research samples involved are 302 director and teachers of Prachinburi Primary Educational Service Area office, Thailand. The instrument used in the study was a questionnaire. The data were analyzed by using mean, standard deviation, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient. The results showed that. The sufficiency school management are at the high level, sorted by subdivision of general administration, subdivision of personnel administrative, the academic administration, Subdivision of Budgeting. The school effectiveness is at the high level, sorted by curiosity, seeking of knowledge by themselves, and ability of technology. The relationship between sufficiency school management and the school effectiveness was discovered there is the positive relationship of data at .05

Keyword: School management, Sufficiency, The school effectiveness, Prachinburi Area 1

บทนำ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดและแนวทางในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างพอเพียง คือ เจริญก้าวหน้าไปอย่างสมดุลและมีความสุขตามอัตภาพ และพร้อมที่จะร่วมรับผิดชอบภารกิจอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คนที่พัฒนาตนเองจนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างพอเพียง จึงเป็นคนที่ทั้งดีเก่ง กล่าวคือ มีคุณธรรมกำกับความรู้ สามารถคิดพิจารณา แยกแยะถูกผิด ควรไม่ควรในการใช้ความรู้ทางวิชาการ และวิชาชีพไปในทางที่ถูกต้องกับหลักวิชา สามารถปรับใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละสภาพแวดล้อม ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม นอกจากนี้ยังต้องมีความเพียรในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการศึกษาหาความรู้ เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การทบทวนข้อผิดพลาดเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองอย่างต่อเนื่อง คนที่สามารถใช้ชีวิตให้ก้าวหน้าไปอย่างสมดุล มั่นคง และยั่งยืน การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงทำได้หลายด้าน หลายรูปแบบ ครอบคลุมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงวัฒนธรรมด้วย สามารถไปประยุกต์ใช้ในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และชาติ บุคคลต้องพิจารณาปรับใช้ตามความเหมาะสมให้สอดคล้องกับเงื่อนไขและสภาวะที่ตนเผชิญอยู่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 ,หน้า 15)

การที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำหลักปฏิบัติของเศรษฐกิจมาบูรณาการในการบริหารจัดการในองค์ประกอบ 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป อันส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นความสำเร็จของสถานศึกษาทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (เรียม สุขกล้า , 2553 : 28) ได้

อย่างเหมาะสมและจากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่ามีการวิจัยเงื่อนไขหลายประการที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประสพการณ์เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูและขนาดของโรงเรียนมีผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เขต 1 จังหวัดปราจีนบุรี ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัดที่มีหลายขนาดที่แตกต่างกัน ซึ่งปัจจัยดังกล่าวอาจส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละโรงเรียน ประกอบกับที่ผ่านมาในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี เขต 1 ยังขาดข้อมูลที่เป็นประเด็นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อหาแนวทางการพัฒนา การนำปรัชญาเศรษฐกิจไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางเพื่อการบริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน และเพื่อให้สถานศึกษามีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยเหตุนี้จึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี เขต 1 เพื่อให้ได้ผลการวิจัยในการพัฒนาโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยสอบถามเกี่ยวกับขนาดโรงเรียนและตำแหน่งหน้าที่ครู

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ใน 4 ด้าน คือ 1. การบริหารวิชาการ 2. การบริหารงบประมาณ 3. การบริหารบุคคล และ 4. การบริหารทั่วไป

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับประสิทธิผลสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) โดยรายละเอียดในการสร้างแบบสอบถามมีดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและประสิทธิผลของสถานศึกษาแล้วนำมาสร้างคำถาม
2. สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ใช้ในงานวิจัย
3. นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในด้านภาษา เนื้อหา หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อหาค่า CVR ผลการวิเคราะห์มีค่า CVR ทุกข้อเท่ากับ .99

5. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach. 1970: 161) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.945

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี เขต 1 จำนวน 119 โรงเรียน มีจำนวน 1,353 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูข้างต้น จำนวน 302 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 29.80 ครู จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 70.20 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 16 - 20 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 35.80 รองลงมา มีประสบการณ์การทำงาน 11 - 15 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 25.17 มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 25.17 มีประสบการณ์การทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 9.60 และมีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.96 ผู้ตอบแบบสอบถามสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 36.09 รองลงมา สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 33.44 และ สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 30.47

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านการบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดนโยบาย เป้าหมายที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่ม

สาระ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อปลูกฝังผู้เรียนให้สำนึกรักท้องถิ่นของตน กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรม เพื่อพัฒนาตนเองในด้านวิชาการ จัดเนื้อหาสาระและ กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และผลิตสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้จากวัสดุที่มีในท้องถิ่น จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเน้นคุณธรรมนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต จัดกิจกรรมทางวิชาการสามารถยืดหยุ่นตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ เน้นแนวการศึกษาต่อสอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้เรียน

2. ด้านการบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณ ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดแผนกลยุทธ์ในการบริหารงบประมาณ โดยเน้นผู้เรียนเป็นหลัก จัดสรรงบประมาณด้วยความเป็นธรรม บริหารจัดการงบประมาณโดยพิจารณาตามความจำเป็นและเหมาะสม กำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านงบประมาณ ระบบประกันคุณภาพการศึกษาเน้นการควบคุมภายใน ใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด บริหารงบประมาณด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ แต่งตั้งคณะกรรมการและประเมินผลการใช้งบประมาณชัดเจน และใช้หลักการมีส่วนร่วมในการจัดการงบประมาณ พัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้มีความรู้ความสามารถ

3. ด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดหน้าที่รับผิดชอบในกิจกรรมของสถานศึกษาชัดเจน ส่งเสริมให้บุคลากรเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อต่างๆ วางแผนกรอบอัตรากำลังบุคลากรของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับปริมาณงาน ส่งเสริมให้บุคลากรคิดริเริ่มสร้างสรรค์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติงานด้วย ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาด้วยความยุติธรรม ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ส่งเสริมให้บุคลากรนำหลักความพอประมาณมาใช้ในการดำเนินชีวิต และพิจารณาเลื่อนขั้นบุคลากรโดยคำนึงถึงผลปฏิบัติงาน กำหนดระเบียบในสถานศึกษา ส่งเสริมความมีวินัยของบุคลากร ติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี เขต 1 ด้านการบริหารงานทั่วไป ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนความเป็นประชาธิปไตยในสถานศึกษา ส่งเสริมการปฏิบัติงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จัดการบริหารและพัฒนาองค์กรด้วยระบบคุณภาพ และพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการจัดการศึกษา ส่งเสริมและประสานงานร่วมมือกับชุมชน องค์กร และหน่วยงานอื่นในการจัดการศึกษา พัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ จัดระบบการบริหารสถานศึกษาให้บริการการบริหารงานด้านอื่นๆ บรรลุตามเป้าหมาย เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของ

สถานศึกษาต่อสาธารณชน ประสานงานกับการบริหารงานด้านอื่นๆ ได้อย่างราบรื่น

5. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความรู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่กระทบทั้งภายในและภายนอก ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านความรู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านความรู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลในอินเทอร์เน็ตได้ด้วยตนเอง นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนสามารถเลือกอ่านหนังสือนอกเวลา และหนังสือที่มีประโยชน์

2. ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูสนับสนุนให้นักเรียนค้นคว้าข้อมูลประกอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูจัดทำเอกสาร สื่อ การ

เรียนการสอนสอดคล้องกับการเรียนรู้ ครูนำนวัตกรรมมาใช้ประกอบการเรียนการสอน ครูใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน

3. ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เลือกทรัพยากรที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ได้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ สถานศึกษาบริหารงบประมาณตามแผนที่กำหนด และจัดสรรทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง สถานศึกษาวางแผนใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

4. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรนำแนวคิดปฏิกิริยาการเรียนรู้มาใช้ในการจัดการศึกษา ผู้บริหาร ครู และบุคลากรสามารถร่วมทำงานกับชุมชน สังคม ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีความกระตือรือร้นและเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น ครูและบุคลากรมีการพัฒนา เปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ทุกข้อมีค่าเฉลี่ย

อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีความสามารถในการแสดงออกตามศักยภาพและความถนัดของตนเอง นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนด นักเรียนมีสมรรถนะที่สำคัญตามหลักสูตรสถานศึกษา และที่น่าสนใจคือเมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งได้วัดความสัมพันธ์กันสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ

1. ด้านการบริหารวิชาการ มีความสัมพันธ์กันกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสูง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับตัวแปรย่อยด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ ความสัมพันธ์กับด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก ความสัมพันธ์กับด้านความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู ความสัมพันธ์กับด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ความสัมพันธ์กับด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน และความสัมพันธ์กับด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

2. ด้านการบริหารงบประมาณ มีความสัมพันธ์กันกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสูง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับตัวแปรย่อยด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ ความสัมพันธ์กับด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ความสัมพันธ์กับด้านความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู ความสัมพันธ์กับด้านความสามารถผลิตนักเรียน

ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสัมพันธ์กับด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและความสัมพันธ์กับด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก

3. ด้านการบริหารงานบุคคล มีความสัมพันธ์กับกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสูง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับตัวแปรย่อยด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ ความสัมพันธ์กับด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสัมพันธ์กับด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ความสัมพันธ์กับด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ความสัมพันธ์กับด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก และความสัมพันธ์กับด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป มีความสัมพันธ์กับกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสูง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับตัวแปรย่อยด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ ความสัมพันธ์กับด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ความสัมพันธ์กับด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก ความสัมพันธ์กับด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน และความสัมพันธ์กับด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู และความสัมพันธ์กับด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

จากการวิจัยนี้กล่าวได้ว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับมากที่สุด โดยสถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการเพื่อบริหารงานในสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป (สอดคล้องกับ ศร ประภา พงษ์หัตถาศิลป์ , 2557)

ขณะที่ประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก ด้านความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู (สอดคล้องกับ เรียม สุขกล้า , 2553 : 28) ฮอย และเฟอร์กูสัน (Hoy and Ferguson, 1985) ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยศึกษา 5 องค์ประกอบ คือ 1) ความใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน 2) ความพึงพอใจในการทำงานของครู 3) ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครู 4) ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 5) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า ผลการศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกด้านมีความสัมพันธ์กันกับประสิทธิผลในสถานศึกษาในระดับสูงทุกด้าน

จากการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี เขต 1 สรุปได้ดังนี้ 1) การศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี เขต 1 พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับมากที่สุด โดยสถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการเพื่อบริหารงานในสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป 2) การศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี เขต 1 พบว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์กันสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกด้านมีความสัมพันธ์กันกับประสิทธิผลในสถานศึกษาสูงทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี เขต 1 ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
2. สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูควรเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาต่อชุมชน
3. สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรควรนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงาน
4. สถานศึกษาควรใช้หลักการมีส่วนร่วมในการจัดการงบประมาณในการจัดสรรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

References

- Ministry of Education. (2007). Economic driving Sufficiency in education. Bangkok: Central Coordination Center for Project Implementation Due to the royal initiative

Kitja Banchuen. (2017). Human relations and philosophy of Sufficiency economy. Bangkok: SE-EDUCATION.

Sornprapha Phonghatthawasilpa (2014). School administration According to the philosophy of sufficiency economy in schools Under the Office of Samut Sakhon Primary Educational Service Area. Master of Education Thesis, Srinakharinwirot University.

Hoy, W.K. & Ferguson, J. (1985). **A theoretical frame work and exploration of organizational effectiveness in school.** Education administration quarterly.

Likert, Rensis. (1981). **Management styles and the human component. In Leadership on the Job: Guides to good Supervision.** New York: AMACOM.